

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

JAVNA USTANOVA PARK PRIRODE BOKOVO

Split, ožujak 2010.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O USTANOVI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Financijski izvještaji	3
	Programi i projekti financirani u 2008.	5
II.	REVIZIJA ZA 2008.	7
	Ciljevi i područja revizije	7
	Metode i postupci revizije	7
	Nalaz za 2008.	8
III.	MIŠLJENJE	13

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

Klasa: 041-01/10-01/40

Urbroj: 613-19-09-6

Split, 17. ožujak 2010.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
JAVNE USTANOVE PARK PRIRODE BOKOVO MAKARSKA ZA 2008.

Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03 - pročišćeni tekst i 177/04), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Javne ustanove Park prirode Biokovo Makarska (dalje u tekstu: Ustanova) za 2008.

Revizija je obavljena u razdoblju od 12. studenoga 2009. do 17. ožujka 2010.

Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

I. PODACI O USTANOVU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Ustanova je osnovana Uredbom Vlade Republike Hrvatske iz ožujka 1998., a upisana je u sudski registar Trgovačkog suda u Splitu u listopadu 1998. pod brojem Tt-98/2148-4, matični broj 060145628. Sjedište Ustanove je u Makarskoj, a osnivač je Republika Hrvatska. Zakonom o proglašenju planine Biokovo parkom prirode, planina Biokovo u ukupnoj površini 19 550 ha proglašena je parkom prirode, te je upisana u Registar posebno zaštićenih objekata prirode u srpnju 1981.

Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode Biokovo u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara. Ustanova nadzire provođenje uvjeta i mjera zaštite na području Parka prirode, kao i način obavljanja dopuštenih gospodarskih djelatnosti, u cilju osiguranja racionalnog i održivog korištenja prirodnih dobara. Granice Parka prirode utvrđene su Zakonom o proglašenju planine Biokovo parkom prirode. Prema Statutu Ustanova može obavljati ili ustupiti drugim fizičkim ili pravnim osobama i druge djelatnosti i to: prihvat, informiranje, vođenje u razgledavanje posjetitelja Parka prirode i Biokovskog botaničkog vrta Kotiščina, organiziranje znanstvenih skupova i sudjelovanje u njima, prijevoz putnika u slobodnom cestovnom prijevozu za posjetitelje Parka prirode i zaposlenike Ustanove, pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane, pripremanje i usluživanje pića i napitaka, te pružanje usluga smještaja, u skladu s odredbama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, pružanje usluga u nautičkom, seljačkom, zdravstvenom, kongresnom, športskom, lovnom i drugim oblicima turizma, pružanje drugih turističkih usluga, mjenjački poslovi u skladu sa Zakonom o deviznom poslovanju, športska rekreacija, izdavačku i nakladničku djelatnost za potrebe Ustanove, izradu suvenira, trgovinu na malo prehrambenim proizvodima i suvenirima u skladu s posebnim propisima. Od navedenih djelatnosti Ustanova obavlja djelatnost trgovine na malo suvenirima na četiri prodajna mjesta. Druge djelatnosti nisu ustrojene jer je Plan upravljanja Parkom prirode u fazi izrade, a prostorni plan za Park prirode, kojeg donosi Hrvatski Sabor, još nije donesen.

Statut je, uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, donesen u siječnju 1998. i siječnju 2001. Posljednji statut, koji je usklađen s novim Zakonom o zaštiti prirode, donesen je u prosincu 2005., uz suglasnost Ministarstva kulture.

Prema Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada iz siječnja 2004., ustrojeno je šest ustrojstvenih jedinica: ured ravnatelja, služba stručnih poslova zaštite, očuvanja i korištenja Parka prirode, služba nadzora, služba općih i zajedničkih poslova, služba za promidžbene aktivnosti i ugostiteljsko-turističku djelatnost, te tehnička služba i služba održavanja. Prema navedenom Pravilniku predviđeno je 49 zaposlenika, a u Ustanovi je koncem 2008. bilo 14 zaposlenika. Iz državnog proračuna financiralo se jedanaest zaposlenika, dok su tri djelatnika zaposlena na određeno vrijeme financirana iz vlastitih prihoda.

Tijela Ustanove su upravno vijeće i ravnatelj. Upravno vijeće čini predsjednik i četiri člana koje imenuje Ministarstvo kulture. Ravnatelja imenuje ministar kulture na temelju javnog natječaja kojeg raspisuje upravno vijeće. Ravnatelj je u 2008. kao i u vrijeme obavljanja revizije Ante Cvitanović.

Financijski izvještaji

Ustanova vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema računovodstvu za proračunske korisnike i u cijelosti je u sustavu poreza na dodanu vrijednost. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Promjene u vrijednosti imovine i obveza, Izvještaj o obvezama i Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni prihodi su planirani u iznosu 3.133.700,00 kn, a ostvareni su u iznosu 3.058.949,00 kn, što je za 74.751,00 kn ili 2,4% manje od planiranih.

U tablici broj 1 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za 2008.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni prihodi za 2008.

Redni broj	Prihodi	Planirano	Ostvareno	u kn	
				Ostvarenje u %	Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti	2.033.700,00	2.034.958,00	100,1	66,5
2.	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države	120.000,00	79.251,00	66,0	2,6
3.	Prihodi od obavljanja poslova na tržištu (vlastiti prihodi)	950.000,00	937.876,00	98,7	30,7
4.	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	0,00	79,00	-	-
5.	Prihodi od imovine	0,00	6.785,00	-	0,2
6.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države	30.000,00	0,00	-	-
Ukupno		3.133.700,00	3.058.949,00	97,6	100,0

Vrijednosno najznačajniji su prihodi iz državnog proračuna u iznosu 2.034.958,00 kn, koji čine 66,5% ukupno ostvarenih prihoda, a namijenjeni su financiranju rashoda za zaposlene, materijalnih rashoda, te za provođenje godišnjeg programa zaštite, održavanja, promicanja i korištenja u Parku prirode Biokovo. Slijede prihodi od obavljanja poslova na tržištu (vlastiti prihodi od prodaje ulaznica u Park prirode i prodaje trgovačke robe) u iznosu 937.876,00 kn, koji čine 30,7% ukupno ostvarenih prihoda, a korišteni su za rashode za zaposlene i za provođenje godišnjeg programa zaštite, održavanja, promicanja i korištenja u Parku prirode Biokovo.

Donacije od pravnih i fizičkih osoba su ostvarene u manjem iznosu od planiranog, jer nisu dobivena sredstva od Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni rashodi i izdaci su planirani u iznosu 3.133.700,00 kn, a izvršeni su u iznosu 3.301.242,00 kn, što je za 167.542,00 ili 5,3% više od plana.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i izvršenim rashodima i izdacima za 2008.

Tablica broj 2

Planirani i izvršeni rashodi i izdaci za 2008.

Redni broj	Rashodi i izdaci	Planirano	Izvršeno	u kn	
				Izvršenje u %	Udjel izvršenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Rashodi za zaposlene	1.230.001,00	1.269.807,00	103,2	38,5
2.	Materijalni rashodi	1.273.755,00	1.275.902,00	100,2	38,6
3.	Financijski rashodi	20.000,00	11.889,00	59,4	0,4
4.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	609.944,00	727.767,00	119,3	22,0
5.	Izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova	0,00	15.877,00	-	0,5
Ukupno		3.133.700,00	3.301.242,00	105,3	100,0
Manjak prihoda i primitaka		0,00	242.293,00	-	-

Manjak prihoda i primitaka tekuće godine iznosi 242.293,00 kn, što s prenesenim viškom prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu 593.886,00 kn čini višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu 351.593,00 kn.

Materijalni rashodi izvršeni su za rashode za usluge, rashode za materijal i energiju, naknade troškove zaposlenima i druge nespomenute rashode na temelju uredne dokumentacije.

Rashodi za zaposlene se odnose na bruto plaće u iznosu 1.051.780,00 kn, doprinose na plaću u iznosu 180.906,00 kn i druge rashode za zaposlene u iznosu 37.121,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2008., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 1.772.145,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2008.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2008.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	766.168,00	1.215.688,00	111,9
1.1.	Građevinski objekti	221.336,00	347.824,00	157,1
1.2.	Postrojenja i oprema	156.056,00	550.291,00	352,6
1.3.	Prijevozna sredstva	175.447,00	191.014,00	108,9
1.4.	Druga nefinancijska imovina (umjetnička djela i roba za daljnju prodaju)	213.329,00	126.559,00	59,3
2.	Financijska imovina	817.238,00	556.457,00	68,1
2.1.	Novčana sredstva	176.883,00	252.328,00	142,7
2.2.	Depozitivi, jamčevni polozi	500.000,00	0,00	-
2.3.	Potraživanja	140.355,00	304.129,00	216,7
Ukupno imovina		1.583.406,00	1.772.145,00	111,9
3.	Obveze	365.713,00	250.483,00	68,5
4.	Vlastiti izvori	1.217.693,00	1.521.662,00	125,0
Ukupno obveze i vlastiti izvori		1.583.406,00	1.772.145,00	111,9

Nefinancijska imovina se odnosi na vrijednost građevinskih objekata u iznosu 347.824,00 kn, opreme 550.291,00 kn, prijevoznih sredstava 191.014,00 kn, te druge nefinancijske imovine 126.559,00 kn.

Financijska imovina se odnosi na novac u banci i blagajni u iznosu 252.328,00 kn, potraživanja za više plaćene poreze i doprinose 209.143,00 kn, potraživanja za prihode poslovanja 54.239,00 kn, te druga potraživanja 40.747,00 kn.

Obveze se odnose na obveze za materijalne rashode 200.530,00 kn i na obveze za zajmove 49.953,00 kn.

Programi i projekti financirani u 2008.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) je u okviru projekta «Rješavanje problema sanitarnih čvorova u Parku prirode Biokovo putem montažnih kompostnih zahoda – prirodnog i održivog rješenja za zaštitu dva najvrjednija resursa – zemlje i vode», doznačio 65.599,00 kn. U okviru projekta postavljena su dva montažna ekološka sanitarna zahoda, čime je adekvatno riješen problem sanitarnih čvorova u svrhu podizanja kvalitete usluge u Parku prirode i zadovoljavanje visokih ekoloških standarda u smislu sprječavanja ispuštanja onečišćenja u podzemlje.

U okviru projekta «Uspostava geografskog informacijskog sustava i izrada baze podataka Parka prirode Biokovo», Fond je doznačio sredstva u iznosu 11.652,00 kn, te je uz korištenje drugih izvora sredstava do konca 2009. uspostavljen geografsko informacijski sustav čime je omogućen točan prikaz topografskih, katastarskih, zemljišnih, prostornih podataka i praćenje stanja prirode uz prostorno određivanje rasprostranjenosti vrsta i stanišnih tipova. U tijeku je završna faza projekta «Sustav upravljanja zaštićenim područjima u Republici Hrvatskoj» koja uključuje podršku Ministarstva kulture u jačanju sustava upravljanja zaštićenim područjima, te implementaciju Uredbe o proglašenju ekološke mreže kao osnove za proglašenje NATURA 2000 područja, što je Republika Hrvatska, kao buduća članica Europske unije, obvezna donijeti prije pristupanja.

II. REVIZIJA ZA 2008.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije bili su:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja za 2008.,
- analizirati ostvarenje prihoda i izvršenje rashoda u odnosu na plan,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti način korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Ustanove.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, te dokumentacija i informacije o poslovanju Ustanove. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Uspoređeni su podaci u financijskim izvještajima s podacima iz poslovnih knjiga s ciljem utvrđivanja područja rizika. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te internih akata Ustanove. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova primjenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije korišteni su izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti Ustanove. Provjerena je računska točnost obračuna plaća i naknada za zaposlene, naknada za rad članovima upravnog vijeća, te izlaznih i ulaznih računa. Obavljeni su razgovori s ravnateljem i drugim zaposlenicima Ustanove i pribavljena su obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima (obrazloženja knjigovodstvenog servisa o razlozima različitog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima i poslovnim knjigama).

Nalaz za 2008.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: unutarnje ustrojstvo i djelokrug rada, sustav unutarnjih financijskih kontrola, financijski izvještaji, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina i obveze, postupci javne nabave, te programi i projekti financirani u 2008.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na računovodstveno poslovanje, sustav unutarnjih financijskih kontrola, te postupke javne nabave.

1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola

1.1. Odredbom članka 5. točke 14. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 141/06), propisano je da su ustanove u obvezi uspostaviti sustav unutarnjih financijskih kontrola na način propisan navedenim Zakonom. S obzirom da je osnivač Ustanove Republika Hrvatska, te da koristi sredstva proračuna, u obvezi je uspostaviti sustav unutarnjih financijskih kontrola.

Sustav unutarnjih financijskih kontrola nije uspostavljen u skladu s propisima koji uređuju ovo područje, odnosno nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, Pravilnika o provedbi financijskog upravljanja (Narodne novine 35/08) i kontrola u javnom sektoru i Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna (Narodne novine 35/08).

U dijelu financijskog upravljanja i kontrola nije imenovan voditelj za financijsko upravljanje i kontrole i nije donesen plan uspostave financijskog upravljanja i kontrola na temelju kojeg bi se ovaj sustav trebao razvijati. Nije imenovana osoba zadužena za nepravilnosti i prijave, što je obveza propisana odredbama članka 36. navedenog Zakona.

Ustanova nije obveznik uspostavljanja unutarnje revizije, ali je može uspostaviti na jedan od načina propisanih odredbama članka 17. Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru.

Državni ured za reviziju nalaže uspostaviti sustave unutarnjih kontrola u skladu s navedenim Zakonom i drugim propisima koji određuju ovo područje. Nalaže se uspostaviti financijsko upravljanje i kontrole putem imenovanja odgovornih osoba za izradu plana uspostave financijskog upravljanja i kontrola kojim će se naznačiti sve aktivnosti i rokovi unutar kojih je potrebno uspostaviti i razvijati ovaj sustav. Nalaže se imenovati osobu zaduženu za nepravilnosti i prijave.

1.2. *Ustanova je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju. U očitovanju se navodi da Ustanova ima mali broj zaposlenih i da nije bila u mogućnosti uspostaviti sustav unutarnjih financijskih kontrola na način propisan Zakonom, te da nemaju zaposlenike koji udovoljavaju uvjetima za obavljanje poslova unutarnje revizije. U narednom razdoblju uspostaviti će sustav unutarnjih kontrola, te sustav unutarnje revizije u skladu s propisima.*

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Ustanova je u skladu s odredbama Zakona o proračunu (Narodne novine 96/03 i 87/08) i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 27/05 i 127/07), obveznik primjene računovodstva za proračunske korisnike i u cijelosti je u sustavu poreza na dodanu vrijednost.

Tijekom 2008. nije obavljala računovodstveno poslovanje prema općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, te načelu dvojnog knjigovodstva, prema rasporedu računa iz računskog plana proračuna, koje je propisano odredbama članka 115. Zakona o proračunu.

Revizijskim pregledom je utvrđeno da podaci u financijskim izvještajima nisu istovjetni podacima u poslovnim knjigama, jer je ispravak pogrešnih knjiženja proveden u studenome 2009. na način da su promijenjeni podaci u poslovnim knjigama za 2008. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 10. stavak 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, prema kojoj ako se poslovne knjige vode kao elektronički zapis, glavna knjiga se mora nakon zaključivanja na kraju fiskalne godine potpisati elektroničkim potpisom sukladno propisu koji uređuje elektronički potpis, zaštititi na način da nije moguća izmjena pojedinih ili svih njezinih dijelova ili listova i da se može u svakom trenutku otisnuti na papir. U suprotnom se glavna knjiga ispisuje i uvezuje u roku 120 dana od isteka fiskalne godine na koju se odnosi, a osoba ovlaštena za zastupanje proračuna i proračunskog korisnika mora je potpisati.

Prema Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni prihodi su iskazani u iznosu 3.058.949,00 kn, ukupni rashodi i izdaci u iznosu 3.301.242,00 kn, ukupni manjak prihoda i primitaka tekuće godine u iznosu 242.293,00 kn, preneseni višak prihoda iz prethodne godine u iznosu 593.886,00 kn, ukupni višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu 351.593,00 kn, ukupna imovina, te obveze i izvori vlasništva u iznosu 1.772.145,00 kn.

Prema poslovnim knjigama, ukupni prihodi su iskazani u iznosu 3.066.786,00 kn, ukupni rashodi i izdaci u iznosu 3.317.395,00 kn, ukupni manjak prihoda i primitaka tekuće godine u iznosu 250.609,00 kn, preneseni višak prihoda iz prethodne godine u iznosu 588.586,00 kn, ukupni višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu 337.977,00 kn, ukupna imovina, te obveze i izvori vlasništva u iznosu 1.783.061,00 kn.

Revizijom je utvrđeno da su u financijskim izvještajima manje iskazani ukupni prihodi za 7.837,00 kn, ukupni rashodi i izdaci za 16.153,00 kn, ukupni manjak prihoda i primitaka tekuće godine za 8.593,00 kn, ukupna vrijednost imovine za 10.916,00 kn, obveza i izvora vlasništva za 10.916,00 kn, dok je više iskazan preneseni višak prihoda iz prethodne godine za 5.300,00 kn, te ukupni višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju za 13.616,00 kn.

U poslovnim knjigama nije evidentirana ni u financijskim izvještajima iskazana vrijednost informatičke opreme koja je primljena od Ministarstva kulture putem donacije u iznosu 85.650,00 kn, a trebala je biti evidentirana na računima imovine u 2008.

Financijski izvještaji ne daju točne podatke o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva poslovanja. Prema odredbi članka 3. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, osnovna svrha financijskih izvještaja je dati informaciju o financijskom položaju, uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva, te novčanim tijekovima proračuna i proračunskih korisnika.

U poslovnim knjigama rashodi za usluge protupožarne zaštite i održavanje biokovskih cesta u ukupnom iznosu 105.775,00 kn nisu iskazani na propisanim računima iz računskog plana. Potraživanja u iznosu 54.239,00 kn nisu iskazana pojedinačno na računima potraživanja od prihoda poslovanja nego su evidentirana na računima kupaca, a obveze u iznosu 226.442,00 kn nisu iskazane pojedinačno na računima obveza za rashode poslovanja, nego su evidentirane na računima obveza prema dobavljačima. Iskazivanjem rashoda, obveza i potraživanja na navedeni način nisu vidljivi ukupno izvršeni rashodi po vrstama, otežano je praćenje plaćanja pojedinih rashoda, te naplate pojedinih prihoda čime Ustanova nije osigurala preglednost poslovanja.

Navedeno nije u skladu s odredbom članka 22. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, prema kojoj su računskim planom proračuna utvrđene brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazati imovinu, obveze i izvore vlasništva, te prihode i rashode.

Obveze su koncem prosinca 2008. iskazane u poslovnim knjigama u iznosu 277.552,00 kn, a u Bilanci u iznosu 250.483,00 kn. Razlika se odnosi na obveze za materijalne rashode u iznosu 27.069,00 kn koje nisu iskazane u Bilanci. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu prema kojima se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

Odluku o popisu donio je ravnatelj 28. prosinca 2008. kojom je imenovano povjerenstvo za popis dugotrajne imovine, zaliha, potraživanja, novčanih sredstava u banci i blagajni, te obveza. Obavljen je popis dugotrajne imovine, zaliha trgovačke robe, potraživanja, novčanih sredstava u banci i blagajni, te obveza. Popis nije cjelovit, jer popisom nisu obuhvaćene dugoročne nedospjele obveze za nabavljeno vozilo na leasing u iznosu 49.953,00 kn i obveze za naknade za rad upravnog vijeća u iznosu 1.157,00 kn, te informatička oprema u iznosu 85.650,00 kn. Sastavljene su popisne liste koje sadrže pojedinačne podatke o popisanoj imovini u naturalnim i novčanim izrazima, te izvještaj o obavljenom popisu. Odredbama članka 15. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da proračun i proračunski korisnici, na početku poslovanja, moraju popisati imovinu i obveze, te navesti njihove pojedinačne vrijednosti. Popis imovine i obveza se mora sastaviti i na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati prihode i primitke, rashode i izdatke, imovinu i obveze, te provesti popis cjelokupne imovine u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- 2.2. *Ustanova je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju, te obrazlaže da su u obrascu PR-RAS ukupni prihodi manje iskazani za 7.837,00 kn u odnosu na ukupne prihode evidentirane u poslovnima knjigama, jer je naplata prihoda prema jednom izlaznom računu pogrešno evidentirana. Ukupni rashodi su manje iskazani u obrascu PR-RAS za 16.153,00 kn u odnosu na evidentirane ukupne prihode u poslovnim knjigama, jer nisu bili evidentirani pojedini poslovni događaji koji se odnose na isplate drugih naknada (rashodi) za zaposlene. Do razlike prenesenog viška prihoda iz 2007. je došlo jer je nakon predaje financijskih izvještaja, utvrđeno da nije izvršen obračun jednog dijela vrijednosti prodane trgovačke robe.*

3. Postupci javne nabave

- 3.1. Tijekom 2008. obavljena je nabava roba, radova i usluga u ukupnoj vrijednosti 563.115,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, koja se odnosi na nabavu nefinancijske imovine odnosno nabavu opreme za protupožarnu zaštitu u iznosu 358.688,00 kn, nabavu i montiranje sustava ekoloških zahoda u iznosu 111.384,00 kn i nabavu osobnog vozila u iznosu 93.043,00 kn. Postupci nabave navedene nefinancijske imovine nisu provedeni u skladu sa zakonskim propisima. Za nabavu opreme za protupožarnu zaštitu (dobava, montaža i programiranje prve faze sustava protupožarnog video nadzora za Park prirode Biokovo) u iznosu 358.688,00 kn, Općinsko vijeće je u travnju 2008. donijelo odluku o odabiru dobavljača. U svibnju 2008. Ustanova je u elektronskom glasilu objavila odluku o početku postupka javne nabave u pregovaračkom postupku bez prethodne objave, pozivajući se na odredbu članka 15. stavka 2. točke 4. Navedenom odredbom je propisano da se ugovor o javnoj nabavi robe može zaključiti u pregovaračkom postupku javne nabave bez prethodne objave, ako se ugovor o javnoj nabavi robe, zaključuje isključivo u svrhu istraživanja, eksperimentiranja, proučavanja ili razvoja, ali ne s ciljem proizvodnje kojom bi se ostvarila tržišna isplativost ili povrat troškova istraživanja i razvoja. Za provedbu navedenog postupka nabave nisu bili ispunjeni uvjeti propisani odredbom navedenog članka Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 110/07 i 125/08).

Nabava i montiranje sustava ekoloških zahoda u iznosu 111.384,00 kn i nabava osobnog automobila u iznosu 93.043,00 kn provedena je izravnim ugovaranjem, bez primjene propisanih postupaka. Prema odredbama članaka 128. i 129. Zakona o javnoj nabavi, naručitelj je obvezan primjenjivati odredbe ovog Zakona za nabavu roba i usluga u vrijednosti 300.000,00 kn i manje za robe i usluge. Navedeni rashodi su u poslovnim knjigama iskazani na temelju ispostavljenih i ovjerenih računa da je poslovni događaj stvarno nastao.

Državni ured za reviziju nalaže pri nabavi roba, radova i usluga postupanje u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

- 3.2. *Ustanova je prihvatila nalaz Državnog ureda za reviziju. Obrazlaže da je Ustanova za nabavu opreme za protupožarnu zaštitu pripremila postupak nabave koncem 2007., a proveden je u 2008. prema odredbama novog Zakona o javnoj nabavi. U 2007. prilikom ispitivanja tržišta javio se jedan zainteresirani ponuditelj. S obzirom da je na seminaru o javnoj nabavi održanom u ožujku 2008., na postavljeni upit o nabavi primjenom pregovaračkog postupaka bez prethodne objave, dobiven potvrđan odgovor, Ustanova je postupili na navedeni način. Nadalje obrazlaže da je nabava sustava ekoloških zahoda započela u 2007. Uz prethodno savjetovanje s Uredom za javnu nabavu, proveden je postupak izravne pogodbe, a planirana nabava novog automobila, obavljena je po (akcijskoj) povoljnoj cijeni, uz najpovoljnije dugoročno održavanje vozila.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji, obavljena je financijska revizija Ustanove za 2008. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Revizija je planirana i obavljena na način koji pruža razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Ustanova je obvezna uspostaviti sustav unutarnjih financijskih kontrola u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, Pravilnika o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru i Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna. Sustav financijskog upravljanja i kontrola nije uspostavljen (točka 1. Nalaza).
  - Ustanova je u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, obveznik primjene računovodstva za proračunske korisnike. Ustanova tijekom 2008. nije obavljala računovodstveno poslovanje prema općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, te načelu dvojnog knjigovodstva, prema rasporedu računa iz računskog plana proračuna. Revizijskim pregledom je utvrđeno da podaci u financijskim izvještajima nisu istovjetni podacima u poslovnim knjigama jer je ispravak pogrešnih knjiženja proveden u studenome 2009. na način da su promijenjeni podaci u poslovnim knjigama za 2008. U poslovnim knjigama nije evidentirana informatička oprema primljena od Ministarstva kulture putem donacije u iznosu 85.650,00 kn. Financijski izvještaji ne daju točne podatke o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva poslovanja. U poslovnim knjigama pojedini rashodi u ukupnom iznosu 105.775,00 kn nisu iskazani na propisanim računima iz računskog plana, a pojedini rashodi u ukupnom iznosu 216.858,00 kn evidentirani su na nekoliko računa iz računskog plana. Potraživanja u iznosu 54.239,00 kn nisu iskazana pojedinačno na računima potraživanja od prihoda poslovanja nego su evidentirana na računima kupaca. Obveze u iznosu 226.442,00 kn nisu iskazane pojedinačno na računima obveza za rashode poslovanja, nego su evidentirane na računima obveza prema dobavljačima. Iskazivanjem rashoda, obveza i potraživanja na navedeni način nisu vidljivi ukupno izvršeni rashodi po vrstama, otežano je praćenje plaćanja pojedinih rashoda, te naplate pojedinih prihoda čime Ustanova nije osigurala preglednost poslovanja. Obavljen je popis dugotrajne imovine, zaliha trgovačke robe, potraživanja, novčanih sredstava u banci i blagajni, te obveza. Popis nije cjelovit, jer popisom nisu obuhvaćene dugoročne nedospjele obveze za nabavljeno vozilo na leasing u iznosu 49.953,00 kn i obveze za naknade za rad upravnog vijeća u iznosu 1.157,00 kn, te informatička oprema u iznosu 85.650,00 kn (točka 2. Nalaza).

- Tijekom 2008. obavljena je nabava roba, radova i usluga u ukupnoj vrijednosti 563.115,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, koja se odnosi na nabavu nefinancijske imovine odnosno nabavu opreme za protupožarnu zaštitu u iznosu 358.688,00 kn, nabavu i montiranje sustava ekoloških zahoda u iznosu 111.384,00 kn i nabavu osobnog vozila u iznosu 93.043,00 kn. Postupci nabave navedene nefinancijske imovine nisu provedeni u skladu s propisima, jer su provedeni izravnim ugovaranjem (točka 3. Nalaza).

4. Ustanova upravlja Parkom prirode Biokovo. Djelatnost Ustanove je zaštita, održavanje i promicanje Parka prirode Biokovo u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara. Koncem 2008. Ustanova je imala 14 zaposlenika od čega je jedanaest stalno zaposlenih koji se financiraju iz državnog proračuna i tri zaposlenika na određeno vrijeme koji se financiraju iz vlastitih sredstava. Sistematizacijom radnih mjesta predviđeno je 49 zaposlenika. Zakonski predstavnik Ustanove je ravnatelj Ante Cvitanović. Ustanova je u 2008. ostvarila planirane programe i aktivnosti u cilju zaštite, održavanja i promicanja parka prirode, te zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara. Od ukupno ostvarenih prihoda u iznosu 3.058.949,00 kn, vrijednosno najznačajniji su prihodi iz državnog proračuna u iznosu 2.034.958,00 kn koji čine 66,5% i vlastiti prihodi u iznosu 937.876,00 kn koji čine 30,7% ukupno ostvarenih prihoda. Ustanova se pored osnovne djelatnosti bavi i prodajom suvenira, dok druge dopuštene djelatnosti nisu ustrojene, niti su djelatnosti ustupljene drugima. Plan upravljanja je u fazi izrade. Izrada i donošenje prostornog plana, uz donošenje plana upravljanja izuzetno je važna za obavljanje mogućih gospodarskih djelatnosti na području Parka prirode Biokovo, čime bi Ustanova ostvarila veće prihode za provođenje zaštite bioraznolikosti, krajobraznih i kulturnih vrijednosti u skladu s odredbama Zakona o zaštiti prirode.
- Od ukupno izvršenih rashoda i izdataka u iznosu 3.301.242,00 kn, vrijednosno najznačajniji su izvršeni za materijalne rashode u iznosu 1.275.902,00 kn ili 38,6%, rashode za zaposlene u iznosu 1.269.807,00 kn ili 38,5%, te rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 727.767,00 kn ili 22,0% ukupno izvršenih rashoda.
- Sustav unutarnjih financijskih kontrola nije uspostavljen. Nepravilnosti u dijelu računovodstvenog poslovanja i postupcima javne nabave posljedica su nedjelotvornosti sustava unutarnjih kontrola. Revizijom je utvrđeno da su u financijskim izvještajima manje iskazani ukupni prihodi za 7.837,00 kn, ukupni rashodi i izdaci za 16.153,00 kn, ukupni manjak prihoda i primitaka tekuće godine za 8.593,00 kn, ukupna vrijednost imovine za 96.566,00 kn, obveza i izvora vlasništva za 96.566,00 kn, dok je više iskazan preneseni višak prihoda iz prethodne godine za 5.300,00 kn, te ukupni višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju za 13.616,00 kn.
- Prigodom nabave pojedinih roba, radova i usluga nisu provedeni postupci nabave propisani odredbama Zakona o javnoj nabavi. U okviru računovodstvenog poslovanja, nisu poštivana općeprihvaćena načela točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, te načelo dvojnog knjigovodstva.

Pored navedenih nepravilnosti, koje nisu značajno utjecale na poslovanje, Ustanova je ostvarila zadane ciljeve i uspostavila u cijelosti geografski informacijski sustav, a u tijeku je završna faza projekta Sustav upravljanja zaštićenim područjima u Republici Hrvatskoj koja uključuje podršku Ministarstva kulture u jačanju sustava upravljanja zaštićenim područjima, te implementaciju Uredbe o proglašenju ekološke mreže kao osnove za proglašenje NATURA 2000 područja, što je Republika Hrvatska, kao buduća članica Europske unije, obvezna donijeti prije pristupanja.